

İSTANBUL HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Gönderilmek Üzere

.....**TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ'NE,**

Konu : Savunmalarımın sunulmasıdır.

Açıklamalar

İstanbul Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün ilgili yazısında,

"... Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı Aile Hekimliği Nöbet (2014/33) Genelgesi kapsamında hazırlanan nöbet listesinde .../01/2015 tarihinde nöbetçi olduğunuz ancak görev yerinde bulunmadığınız, ... Toplum Sağlığı Merkezi'nin .../01/2015 tarih ve ... sayılı yazısı ve eklerinden tespit edilmiştir."

denilmiş ve savunmalarımı sunmam istenmiştir.

**I- CUMARTESİ NÖBETLERİ,
AİLE HEKİMLİĞİ SİSTEMİNİN GETİRİLME AMACIYLA DA,
HASTALARIN BEKLENTİSİYLE DE BAĞDAŞMAYAN,
USUL VE ESASLARI BELİRSİZ BİR UYGULAMADIR.**

1- Aile hekimleri, Anayasa Mahkemesi'nin 21.02.2008 tarihli kararı gereğince, *"diğer kamu görevlisi"* kapsamında olup, Anayasa'nın 128. maddesi gereğince, *"görevlerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri"* kanun ile düzenlenmek zorundadır.

2- 11.09.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı Torba Kanun ile aile hekimleri ve aile sağlığı elemanlarına, *"aile sağlığı merkezlerinde ve toplum sağlığı merkezlerinde nöbet görevi verilebileceği"* düzenlenmiş; ancak bu görevin esaslarına dair hiçbir belirleme yapılmamıştır. Nöbete ilişkin ayrıntılar ve uygulama, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu tarafından, *"Aile Hekimliğinde Nöbet Hizmetleri"* konulu, 09.12.2014 tarih ve 2014/33 sayılı Genelge ile belirlenip ilan edilmiştir.

Genelge ile yeni yükümlülükler getirilmiştir. Sağlık çalışanlarının *dinlenme hakkı* ihlal edilmiş; yanı sıra aile hekimlerinin yetkinlik dışı çalıştırılmak *istenmesiyle toplumun maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı* da görmezden gelinmiştir. Öyle ki Genelge'ye göre, aile hekimleri, aile sağlığı merkezlerinde birinci basamak koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetini sunmaya devam edecek, ek olarak cumartesi günleri nöbet tutacak, ikinci basamak sağlık kurumları ile 112 acil sağlık hizmetlerinde nöbet görevi alacak, ayrıca gerek görülmesi halinde farklı kurum ve kuruluşlarda görev yapan hekimlerden oluşturulan bir havuza dahil edilerek başka bir nöbet daha tutacaktır.

3- Müdürlüğünüz tarafından da nöbet listeleri yayınlanmış; aile hekimlerine aylık olarak bir asıl, bir yedek olmak üzere iki nöbet yazılmıştır. Ancak ilgili Kanun'da da, Genelge'de de, nöbet listesinde de; cumartesi günü acil sağlık hizmeti mi, mesai saatleri içinde verilmesi gereken birinci basamak sağlık hizmeti mi, poliklinik hizmeti mi sunacağımız açıklanmamıştır. Oysa hukuk devletinin en temel ilkelerinden biri *"belirlilik"* tir. Düzenlemelerin *hem kişiler, hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya yer vermeyecek şekilde açık, uygulanabilir ve yargı*

denetimi yapılmasına elverişli olması gerekir. Nöbet uygulaması, bu ilkeyi ihlal etmektedir.

4- Üstelik bu uygulamayla, kendi aile sağlığı merkezimde de olsa, asli görevlerimin ve kayıtlı nüfusum dışındaki kişilere hizmet vermem beklenmektedir. Oysa 5258 sayılı Kanun'un 2. maddesinde; aile hekiminin, *kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini devamlı olarak belli bir mekanda vermek, gerektiği ölçüde gezici sağlık hizmeti vermek ve tam gün esasına göre çalışmakla yükümlü olduğu* düzenlenmiştir. Bu durumda, nöbet uygulamasının görev tanımıyla da bağdaşmadığı görülmektedir.

5- Kaldı ki haftalık ve günlük normal çalışma saatlerimin üzerinde çalıştırılmam, dinlenme hakkımı da ihlal etmektedir. Bilindiği gibi dinlenme hakkı; *çalışanların yaşam ve sağlıklarının korunması ve geliştirilmesine* hizmet etmektedir. Ancak şimdilik ayda bir asil bir yedek olarak başlatılan nöbet uygulaması, dinlenme hakkımın özüne dokunmaktadır.

6- Kayıtlı hastalarım dışındaki kişilere hizmet sunmam, sadece aile hekimi olarak benim haklarımı değil; hastaların gereksinim duydukları sağlık hizmetini, o alandaki mesleki standartlara uygun olarak alma haklarını da ihlal etmektedir. Üstelik cumartesi günleri nöbet görevi verilmesinin, sadece cumartesi günü başvuracak hastalar yönünden değil, kayıtlı hastalarım yönünden de sağlık hizmetini olumsuz etkileyeceğini düşünüyorum. Haftalık çalışma saatlerinin üzerinde çalışacağım ve daha az dinleneceğim için, nöbet ertesinde haftaya yorgun ve gergin başlayacağım açıktır. Bu da kayıtlı hastalarımın sunacağım hizmetin niteliğini olumsuz etkileyecektir.

7- Tüm bu hususlar ve nöbet uygulamasına yönelik itirazlar aylardır, sağlık meslek kuruluşları ve sendikalar tarafından çeşitli etkinliklerle dile getirilmektedir. Nöbet listelerinin ilanından sonra ben de itirazlarımı Müdürlüğünüze bildirmişim; *nöbet listelerinin geri çekilmesini ve cumartesi günü kimsenin mağdur olmaması için önlem alınmasını* talep etmişim. Ancak sağlık çalışanlarının ve sağlık meslek kuruluşlarının talep ve itirazlarına her zaman olduğu gibi yine kulak verilmemiştir.

8- Netice olarak; sağlık çalışanlarının haklarını zedeleyen, çalışma koşullarını ağırlaştırılan ve toplum sağlığına olumsuz etki eden düzenleme ve uygulamanın geri alınmaması üzerine, sağlık meslek kuruluşları tarafından, *nöbet hizmeti verilmesi yerine, nöbet günlerinde birinci basamak sağlık çalışanlarının ve halkın katılacağı toplantılar düzenlemesi* kararı alınmıştır. Bu kararla, sorunun duyurulması ve çözümü için kamuoyu desteğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Ben de meslek kuruluşum Türk Tabipleri Birliği (TTB) ile **üyeleri bulunduğum ... Sendikası ile ... Derneği'nin** kararına uyarak **...01.2015 günü** nöbete katılmadım.

**II- HAKKIMDA SORUŞTURMA BAŞLATILMASI,
ANAYASA VE ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER İLE DÜZENLENİP
GÜVENCE ALTINA ALINAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ İHLAL ETMEKTEDİR.**

Yukarıda belirttiğim gibi, üyesi bulunduğum meslek örgütlerinin karar ve çağrısına uydum; doğrudan mesleğimle ilgili konuların gündemleşmesine, ASM çalışanlarının haklı itirazlarının duyurulmasına katkıda bulunmak istedim. Bu davranışımın hukuka aykırı olmadığını düşünüyorum:

1- Anayasa Mahkemesi'nin 1987/14 E. ve 1988/1 K. sayılı kararında işaret edildiği üzere, *meslek kuruluşları, sendikalar, dernekler...* yani baskı grupları, çağdaş demokrasinin olmazsa olmazıdır. Söz konusu örgütlerin varlığı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında da *bir ülkenin demokratiklik ölçütü* olarak değerlendirilmektedir. Baskı gruplarının var olabilmesi ve yaşayabilmesi için, temel insan hakları yelpazesinin başat önemindeki iki kardeş hakkına, ifade özgürlüğü ve örgütlenme özgürlüğü haklarına ihtiyaç bulunmaktadır. Gerçekten de, örgütlenme özgürlüğü sadece bir araya gelmeyi, aynı çatı altında toplanmayı değil, *“çıkarlarını korumak için”* bir baskı grubu oluşturmayı da kapsar ve dahası gerekli kılar.

Nitekim örgütlenme özgürlüğü önündeki hukuki engeller, hem AİHM kararları hem de ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler doğrultusunda, ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Soruşturma konusu eylem ve etkinlikleri gerçekleştirmek de baskı grubu oluşturarak, *“ortak çıkarları koruma”* amacının olmazsa olmaz bir gereğidir. Aksi halde, örgütlenme hakkının temel insan hakkı olarak güvence altına alınmasının da, sendika, meslek odası, demokratik kitle örgütü vb. örgütlerin kurulmasının da bir anlamı ve işlevi kalmayacaktır.

2- İç hukukumuzda da yerini alan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 87 Nolu Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin Sözleşmesi'nde; *kamu makamlarının örgütlenme hakkını sınırlayacak veya engelleyecek her türlü müdahaleden sakınması gerektiği ve yasaların güvence altındaki haklara zarar verecek şekilde uygulanamayacağı* açıkça düzenlenmiştir.

Keza 151 Nolu Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin Sözleşme'de de, *kamu görevlilerine, kamu görevlileri örgütüne üye oldukları veya böyle bir örgütün normal faaliyetlerine katıldıkları için zarar vermek* müsaade edilmeyen işlemler olarak sayılmıştır. Ben de üyesi bulunduğum meslek odası ve sendikaların *“normal faaliyeti”* kapsamında hareket ettim. Meslek kuruluşlarının kararına ve çağrısına uydum.

3- Bilindiği gibi *“hak arama özgürlüğü”* de Anayasa ve uluslararası sözleşmeler ile güvence altına alınmıştır. *“Hak arama özgürlüğü”* kapsamında, çalışanların çalışma koşullarının belirlenmesine, düzenlenmesine ve düzeltilmesine ilişkin taleplerinin dikkate alınmasını sağlayacak en elverişli ve en kapsayıcı yöntem, yaptıkları hizmetin yürütülmesine ilişkin olanlardır. Kuşkusuz iş yavaşlatma ya da iş bırakma bu yöntemlerin başında gelmektedir. Almış olduğum tutum, bütünüyle *hak arama* ve aynı zamanda *örgütlenme* özgürlüğümün kullanımını niteliğindedir.

4- AİHM de meslek kuruluşlarına üye olan kişilerin eylem ve etkinliklere katılmaları sebebiyle idare tarafından disiplin cezası verilmesi karşısında içtihat niteliğinde kararlar vermiştir. Nitekim AİHM, 27.03.2007 tarihli Karaçay/Türkiye kararında; 05.09.2002 tarihinde yapılan iş bırakma eylemine katılan memura uyarma cezası verilmesi sebebiyle yapılan başvuru sonucunda; **verilen ceza az olsa da, kendisi gibi sendikaya üye kişilerin çıkarlarını savunmak amacıyla sendika üyelerinin grev ve eylemlere yasal olarak katılmamasına yönelik caydırıcı bir niteliğe sahip** bulmuş, verilen ceza ile AİHS'in 11. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Yine 15.09.2009 tarihli, Kaya ve Seyhan/Türkiye kararında da; 11.12.2003 tarihinde düzenlenen bir günlük eyleme katılan memurlara, göreve gelmedikleri için uyarma cezası verilmesini, AİHS'in 11. ve 13. maddelerinin ihlali olarak değerlendirmiştir.

5- Konu iç hukukta da paralel şekilde ele alınmaktadır. Danıştay da, kamu görevlilerinin *ifade, örgütlenme ve hak arama* özgürlüklerini kullanmaları sebebiyle yaptırıma uğramalarını, hukuka aykırı bulmakta ve iptal etmektedir. Nitekim Danıştay 8. Dairesi'nin 1996/814 E., 1998/1927 K. sayı ve 28.05.1998 tarihli; Danıştay 5. Dairesi'nin 8. Daire ile müşterek heyet olarak verdiği 1996/2785 E., 1998/2242 K. sayılı ve bu kararı onayan Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 1998/822 E., 1999/1216 K. sayılı; Danıştay 12. Dairesi'nin 2002/3743 E., 2002/4272 K. sayı ve 16.12.2002 tarihli; Danıştay 12. Dairesi'nin 2004/3371 E., 2007/1384 K. sayı ve 26.03.2007 tarihli; Danıştay 12. Dairesi'nin 2004/4209 E., 2004/4148 K. sayı ve 20.12.2004 tarihli ile Danıştay 12. Dairesi'nin 2005/5767 E., 2008/225 K. sayı ve 22.01.2008 tarihli kararları örnek olarak verilebilir.

Yerel mahkemeler tarafından da disiplin cezaları iptal edilmektedir. 19-20 Nisan 2011 tarihlerinde TTB'nin çağrısı ile gerçekleştirilen "GöREV" etkinliğine katılan meslektaşlarıma verilen disiplin cezaları Erzurum 1. İdare Mahkemesi'nin 2011/1857 E., 2012/795 K. sayı ve 31.05.2012 tarihli, Erzurum 2. İdare Mahkemesi'nin 2011/1758 E., 2012/708 K. sayı ve 15.05.2012 tarihli, İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nin 2011/2308 E., 2012/2407 K. sayı ve 21.12.2012 tarihli, İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 2011/1958 E., 2012/1858 K. sayı ve 11.10.2012 tarihli kararıyla iptal edilmiştir. Bu kararlarda da vurgulandığı üzere, katıldığım etkinlikte toplumsal yarar gözetilmiş ve bu yararın gerçekleştirilebilmesi için demokratik bir hukuk devletinde bulunması gereken *ifade, örgütlenme ve hak arama* özgürlükleri kullanılmıştır.

6- Ceza mahkemeleri de "*iş bırakma*" eylemlerine, *örgütlenme ve hak arama* özgürlüğü çerçevesinde yaklaşmıştır. TTB'nin çağrısı ile yapılan GöREV etkinlikleri nedeniyle açılan bir davada, İstanbul 7. Asliye Ceza Mahkemesi 2004/700 E. ve 20.04.2005 günlü kararında; "*...yapılan eylemin; demokratik bir toplumun gereği olan sağlık hakkının ihlali mahiyetinde olduğunu düşündükleri yasal düzenlemeler yapılmakta olduğundan, buna karşı bir örgütsel uyarı niteliğinde mesleki ve sosyal hakları ile ilgili olarak yapıldığı anlaşılmıştır*" gerekçesiyle beraat kararı vermiştir.

7- Son olarak; sendikal faaliyet çerçevesinde işe gelmeyen bir öğretmene verilen ceza Anayasa Mahkemesi'ne taşınmıştır. Anayasa Mahkemesi, 2013/8463 nolu başvuru hakkında 18.09.2014 tarihinde karar vermiş ve müdahalenin demokratik toplumda gerekli olup olmadığı üzerinde durmuştur. Kararda; *demokratik toplum kavramının çağdaş ve özgürlükçü bir anlayışla, çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirlilik temelinde yorumlanması gerektiği, öte yandan hak ve özgürlüklere yapılacak her türlü sınırlamada ölçülülük ilkesinin bir güvence olduğu vurgulanarak verilen cezanın demokratik toplumda gerekli olmadığı* sonucuna varılmıştır.

8- Kısacası; Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan demokratik hakları kullandığım için, hakkımda disiplin soruşturması başlatılması, ulusal ve uluslararası düzenlemeler ile yargı kararlarına aykırı niteliktedir.

SONUÇ OLARAK;

Tüm bu nedenlerle, hakkımda yürütülen bu soruşturmanın sonlandırılmasını ve herhangi bir cezai işlem yapılmamasını talep ederim. Saygılarımla. **Tarih**

Dr. ....